

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ



ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
що присвячена 25-річчю Медичного інституту Сумського державного університету
(м. Суми, 16-17 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

Слід зазначити, що і в підготовці до здачі кваліфікаційного іспиту «Крок-1», відеосистеми відіграють важливу роль, оскільки з їх допомогою демонструються студентам тестові питання з бази «Крок-1», які відносяться до теми даного заняття. Поряд із цим, використання мультимедійних презентацій під час практичних занять дозволяє продемонструвати клінічні ознаки інфекційних хвороб, що вивчаються, отже дає змогу інтегрувати теоретичні знання у практичну медицину і довести студенту необхідність ретельного засвоєння «Мікробіології, вірусології та імунології» та її беззаперечне значення у підготовці майбутнього фахівця.

Таким чином, забезпечення навчального процесу на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології високоефективною сучасною відеотехнікою дає змогу покращити методику викладання, підняти її на якісно вищий рівень та поліпшити ефективність навчального процесу.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ПЕДІАТРІЇ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ НА ВИПУСКАЮЧІЙ КАФЕДРІ

Ковтуненко Р.В., Толстікова О.О., Шварацька О.В.

Державний заклад «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Сучасні інновації в напрямку інтернаціоналізації медичної освіти на кафедрі педіатрії 3 та неонатології Дніпропетровської медичної академії почалися з 2000 року з втілення Болонської системи навчання і включили вагомі зміни в цілях, змісті, методах та технологіях, формах організації навчально-пізнавального процесу, системі контролю і оцінки рівня освіти, навчально-методичному забезпеченні, в навчальних планах і програмах з метою інтеграції в міжнародне науково-освітнє співтовариство.

Досвід впровадженого навчання англійською мовою іноземних студентів-випускників медичного факультету з дисципліни «педіатрія» на засадах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу переконує в тому, що це – сучасна та ефективна форма інтернаціоналізації навчання, що сприяє підвищенню якості знань та вмінь іноземних студентів.

Забезпечення навчального процесу потребувало ретельної перебудови методичного забезпечення навчального процесу до можливостей та запитів студентів, які навчаються англійською мовою. Методичне забезпечення кожного практичного заняття для іноземних студентів включає матеріали англійською мовою, які створені співробітниками кафедри: методичні вказівки для студентів та викладачів, тематичні структуровані ситуаційні задачі (відповідно кількості студентів в групі) для позааудиторної домашньої роботи, набір тематичних тестових завдань з бази ліцензійного іспиту «КРОК-2» (10 варіантів по 20 тестів на кожне заняття) для аудиторного контролю знань.

Ефективною розробкою кафедри стала система позааудиторної роботи у вигляді щоденного письмового домашнього вирішення тематичних ситуаційних задач з обґрунтуванням діагнозу, призначенням алгоритму обстеження, лікування та реабілітації. Для зручності всі ситуаційні задачі об'єднані у посібник, видаються кожному студенту на початку модулю. Це дає можливість студентам самостійно планувати свою позааудиторну роботу, а також ознайомитись із завданнями всієї групи. Щоденне розв'язання тестових завдань з банку ліцензійного іспиту «КРОК-2» (за темою заняття по 50 тестів в кожному варіанті) з подальшим обговоренням помилок, безумовно, сприяє підвищенню якості підготовки до ліцензійного іспиту.

В навчанні широко використовуються комп'ютерні технології у вигляді відеофільмів, мультимедійних презентацій англійською мовою, що забезпечує інтенсифікацію навчального процесу та комфортне середовище навчання.

Певною мірою поліпшити інформаційну складову англійською мовою студентам дозволяє інтернет-сайт кафедри, де окрім навчально-методичної інформації, зібрана література англійською мовою, різноманітні джерела, презентації лекцій, навчальних посібників, створених співробітниками кафедри.

З 2016 році на кафедрі педіатрії 3 та неонатології впроваджено комп'ютерне on-line тестування студентів по тестовим завданням банку Центру тестування МОЗ України (бази 2010-2015 р.р.) на базі програми «SOCRATIVE», куди внесено тести українською, російською та англійською мовами.

Тестування проводиться в аудиторний час по контролюючій програмі та дистанційно в позааудиторні години в програмі тренування щоденно. Електронне тестування має позитивну та мотивуючу роль, дозволяє ефективно розібрати помилки. Всього програма складає 36 варіантів тестів по 50 питань з банку ліцензійного іспиту КРОК-2 (всього 1800 тестів). Студенти позитивно оцінюють впровадження дистанційного тренування по тестам КРОК-2 та проявляють неабиякий інтерес до навчання з використанням комп'ютерних технологій.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ НЕВРОЛОГІЇ

Коленко О.І.

Сумський державний університет

Вступ. Медична освіта в нашій країні має багаторічну історію і традиції. Свідченням цього можна вважати ту величезну кількість фахівців, які працюють не тільки в Україні, а й далеко за її межами. Глобальні зміни, в тому числі у вищій освіті, без сумніву торкнуться підготовки майбутніх лікарів. Однак європейська інтеграція, розширення можливості працевлаштування за межами держави вимагають підготовки конкурентоспроможних кадрів і універсалізації навчальних програм і підходів до навчання. Одним з ключових чинників підвищення якості підготовки медичних фахівців, готових до самостійної практичної діяльності, можна вважати більш широке використання нетрадиційних підходів до формування клінічного мислення.

Методи. Особливість наших ВНЗ – широкі можливості творчого підходу до педагогічного процесу кожного викладача. Традиційна форма «знання-контроль-оцінка» поступово витісняється інноваційними методами освіти, суть яких в умінні використовувати на практиці отримані знання, інтерпретувати знання з інших суміжних дисциплін, адекватно сприймати нову інформацію, творчо підходити до вирішення найскладнішого завдання, постійно самовдосконалюватися.

Успішна реалізація поставленого завдання можлива, насамперед, при розумінні її педагогами, які працюють в медичних ВНЗ, їх зацікавленості та здатності захопити студентів. Тому для вирішення поставлених завдань, попередньо вивчивши досвід колег, протягом декількох років широко використовуються імітаційні методики у вигляді розв'язання клінічних завдань, що побудовані на активній участі всієї групи учнів. Студенти мають можливість обговорити реальну клінічну ситуацію, підтвердити або спростувати думку опонента, вислухати викладача. Нерідко розмова набуває характеру дискусії. Одночасно з'ясовується рівень теоретичної підготовки.

Результати. На кафедрі нейрохірургії викладається кілька дисциплін, базисом для яких слід вважати нервові хвороби. Тому на практичних заняттях є достатня кількість часу для оцінки виживання знань, що стосуються семіотики уражень нервової системи. Результати контрольного тестування дають можливість переконатися, що обраний методичний підхід є ефективним.

Висновки. Подібні методи навчання, безумовно, більш ефективні в порівнянні з традиційною формою з великим обсягом готової інформації і опитуваннями, що виключають творчі розумові процеси і пізнавальну діяльність. Залучення до обговорення одночасно декількох учнів, відкрита дискусія під контролем викладача, дозволяють усвідомити студентами складові топічної діагностики в неврології і надалі продемонструвати високий рівень знань раніше вивченої дисципліни.

ВПРОВАДЖЕННЯ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ПОЛІТИКИ СТРИМУВАННЯ АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ

Колеснікова І.П., Мохорт Г.А.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Вступ. Україною досягнуто певного прогресу в напрямку створення законодавства, що підтримує нагляд за антимікробною резистентністю. Однак, за висновками оціночних місій експертів Європейського центру контролю захворювань (ECDC) і Глобального порядку денного з безпеки здоров'я (GHSА) чинне законодавство потребує оновлення, для чого, із застосуванням міжсекторального підходу і координації дій усіх зацікавлених сторін було розроблено відповідну Дорожню карту. Серед виконавців окремих положень Дорожньої карти зазначено також вищі медичні навчальні заклади (ВМНЗ), зокрема, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (НМУ) і Національну медичну академію післядипломної освіти імені П.Л. Шупика. Згідно із положеннями Дорожньої карти, вже на першому році її впровадження заплановано розробити освітні програми для студентів і лікарів з питань стримування антибіотикорезистентності, а також провести тренінги для лікарів з питань належного застосування антибіотиків.

Матеріали та методи дослідження. В роботі використано аналіз примірних планів, примірних та робочих програм різних навчальних дисциплін, згідно яких здійснюється викладання в НМУ імені О.О. Богомольця, щодо відповідності їх змісту положенням Дорожньої карти зі стримування антимікробної резистентності. Враховуючи те, що примірні навчальні програми затверджуються після попереднього обговорення на нараді завідувачів однопрофільних кафедр усіх ВМНЗ, результати цього аналізу можуть бути екстрапольовані на всі вищі, де здійснюється підготовка лікарів.

Результати. Аналіз нормативно-правової бази, згідно з якою здійснюється навчальний процес у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця показав, що питання стримування антимікробної резистентності, як самостійна тема, винесені лише при вивченні окремих навчальних дисциплін. Зокрема, на третьому році навчання до робочої програми навчальної дисципліни «Фармакологія» включено лекцію (2 академ. год.) і практичне заняття (2,5 академ. год.) на тему «Фармакологія антибіотиків. Принципи раціональної хіміотерапії. Протимікозні лікарські засоби». На четвертому році навчання в робочу програму навчальної дисципліни «Фтизіатрія» включено лекцію (2 академ. год.) і практичне заняття з теми «Хіміорезистентний туберкульоз». На п'ятому році навчання в робочу програму навчальної дисципліни «Клінічна фармакологія» включено 2-годинне практичне заняття «Основи раціональної антибактеріальної терапії» і в робочу програму навчальної дисципліни «Анестезіологія і інтенсивна терапія» включено лекцію (2 академ. год.) і практичне заняття (5 академ. год.) на тему «Сепсис. Раціональна антибактеріальна терапія». На шостому році навчання до робочої програми з хірургії включено 5 академ. годин практичного заняття на тему «Правила проведення антибіотикотерапії при профілактиці і лікуванні хірургічної інфекції. Хірургічні аспекти СНІДу». Разом з тим, необхідно зауважити, що питання раціонального застосування антимікробних лікарських засобів висвітлюються як окремий фрагмент на лекції (2 академ. год.) «Принципи хіміотерапії. Антибіотики» і практичному занятті «Хіміотерапевтичні препарати. Антибіотики» (3 академ. год.) при викладанні навчальної дисципліни «Мікробіологія» на другому році навчання, а також при викладанні теми «Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги» (2 академ. год.) на п'ятому році навчання в складі навчальної дисципліни «Епідеміологія». На четвертому році навчання при вивченні дисципліни «Дитячі інфекційні хвороби» та на п'ятому-шостому роках навчання при вивченні дисципліни «Інфекційні хвороби» проблеми, пов'язані з антимікробною резистентністю фрагментарно висвітлюються як в лекційному курсі, так і на практичних заняттях.

Висновки. Викладання питань стримування антимікробної резистентності під час підготовки лікарів у ВМНЗ України є недостатнім і фрагментованим. Реалізація рекомендацій експертів ECDC, GHSА і положень Дорожньої карти зі стримування антимікробної резистентності потребує консолідації зусиль і уряду, і професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів і практичної охорони здоров'я.

ЕТАПИ ОВОЛОДІННЯ МАНУАЛЬНИМИ НАВИЧКАМИ СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ДИСЦИПЛІН З ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Лахтін Ю.В., Животовський І.В., Давидова Л.М., Сміянов Ю.В., Карпець Л.М.

Сумський державний університет, кафедра стоматології

Організація процесу навчання з стоматологічних дисциплін справляє визначальний вплив на формування компетенцій майбутнього фахівця. Однією з головних задач підготовки стоматологів на додипломному періоді є